

NYA LEADER- PLANER LÄMNAS IN I JUNI

- EU-kommissionens riktlinjer fastställs i mars.
- Förslag till svenskt program lämnas till regeringen i månadsskiftet mars/april.
- Områden som vill bli en LAG-grupp (Local Action Group) lämnar sina LEADER-planer till Glesbygdverket i juni.
- Nya LAG-grupper utses i höst.

Det är den *preliminära* tidsplanen för arbetet med EUs nya gemenskapsinitiativ LEADER+, som Glesbygdverket ansvarar för.

Det är ännu inte bestämt hur många LAG-grupper som ska utses denna gång. Inom det nuvarande programmet LEADER II finns 12 grupper och troligtvis blir det 10-11 grupper även inom LEADER+.

Under januari och februari har Glesbygdverkets handläggare åkt runt i Sverige och informerat om det nya programmet. Fortfarande återstår träffar på Gotland, i Gävleborg, Blekinge, Halland och Västmanland.

På Glesbygdverkets hemsida (www.glesbygdverket.se) finns datum och kontaktpersoner för träffarna. Det finns också möjlighet att ladda hem dokumentation med mera.

Glesbygdverket skriver program för nya Mål 2-regionen Öarna

Glesbygdverket har fått regeringens uppdrag att vara sekretariat i arbetet med en utvecklingsplan för strukturfondernas nya Mål 2-region Öarna. Just nu pågår ett intensivt arbete med att skriva utvecklingsplanen, som ska vara klart senast 31 mars.

– Nästa träff hålls på Gotland i mitten av februari och då ska ett förslag till analys och utkast till insatsområden presenteras, berättar Ingrid Mars, Glesbygdverkets sekretariat för Mål 2 Öarna.

FOTO: TORE JONSSON/NORRLANDIA

Regionen Öarna omfattar Gotland samt övriga bebodda öar utan fast landförbindelse utmed kusten (utanför mål 1) och i de fyra största insjöarna. Totalt berörs 15 län, 55 kommuner och 90 000 invånare på 300 öar. Över 600 miljoner kronor kommer att satsas totalt under åren 2000-2006. Av dessa pengar kommer omkring 255 miljoner från EU:s strukturfonder.

PARTNERSKAPSMÖTE

Glesbygdverket kommer att samverka med länsstyrelsen i Jönköping som föreslås bli förvaltningsmyndighet för den nya regionen. Programskrivningen ska ske i nära samarbete med berörda parter på lokal och regional nivå. I slutet av januari hölls det första partnerskapsmötet, då representanter från näringsliv, kommuner, länsstyrelser, högskolor, lokala utvecklingsgrupper m fl deltog. Då diskuterades bl a erfarenheter från det nuvarande programmet Mål 5b Skärgård, partnerskapets roll och uppläggning av arbetet.

TEMAGRUPPER

Redan nu arbetar olika temagrupper med analyser av områdets starka respektive svaga sidor. De är uppdelade i grupper för utbildning/forskning, sysselsättning/näringsliv, IT/infrastruktur och service/lokal utveckling.

– Vi har också bildat tre expertgrupper inom områdena miljö/kulturmiljö, jämställdhet och ungdomsfrågor. Dessa grupper kommer att ge synpunkter på förslagen utifrån sina expertroller, säger Ingrid Mars.

Glesbygdverkets sekretariat har också knutit till sig en referensgrupp med politiker från några av de berörda länen. 15 mars planeras dessutom en förankringskonferens med ännu bredare representation än partnerskapet.

Information om programarbetet läggs löpande ut på Glesbygdverkets hemsida (www.glesbygdverket.se). Där finns också ett diskussionsforum med chans att lämna synpunkter.

HJÄLP FÖR NEDLÄGGNINGS- HOTAD SKOLA

Idéskriften "Skolan mitt i byn" är nu klar och kan beställas från Glesbygdsverket eller laddas hem från hemsidan (www.glesbygdsverket.se).

Skriften, som är ett samarbete mellan Glesbygdsverket, Skolverket, Kommunförbundet och Folkkrörelserådet, innehåller bland annat en checklista med frågor som kan diskuteras inför ett nedläggningshot av en byskola.

FOTO: PER HAGGLUND/ETC BILD

Meningen är att såväl kommunala politiker och tjänstemän som eldsjälarna i byautvecklingsgrupper ska få nya infallsvinklar i diskussioner om byskolans vara eller icke vara. Frågorna spannar över många områden; alltifrån själva skolbyggnaden och elevunderlag till frågor om skolans betydelse för bygdeutveckling och annan samhällsservice i byn.

NY RAPPORT

FORSKNINGSPROGRAMMET OM LANDSBYGD OCH LANDSBYGDS- UTVECKLING

På uppdrag av regeringen har fem utbildningsinstitutioner och myndigheter tagit initiativ till ett forsknings- och utbildningsprogram om landsbygdsutveckling. Programmet pågår 1998-2001 och omfattar forskningsområden som sysselsättning, småföretagande och miljö på landsbygden.

Glesbygdsverket och SIR (Institutet för regionalforskning), som ansvarar för information om forskningsprogrammet, publicerar nu en rapport som bygger på föredrag från det Forskarforum som genomfördes i Östersund i november 1999.

15 forskare från olika discipliner redogjorde då för pågående projekt inom programmet och dessa sammanfattas i rapporten.

Högt betyg för Glesbygdsverkets arbete

Glesbygdsverket får gott betyg i en målgruppsundersökning som genomfördes i slutet av 1999. Omkring 250 personer ur verkets viktigaste målgrupper, som exempelvis länsstyrelser, kommuner, centrala myndigheter, riksdagsutskott och organisationer inom glesbygdsområdet, har tillfrågats om kännedom om och attityder till verket. Undersökningen har genomförts av SKOP. Den visar bl a att:

- 94 procent tycker att det är ganska eller mycket bra att det finns en myndighet som särskilt bevakar glesbygdens och landsbygdens behov.

- 92 procent instämmer helt eller delvis i påståendet att Glesbygdsverkets arbete gör att man i större utsträckning tar hänsyn till gles- och landsbygdens behov.

- De intervjuade har god kännedom om verkets arbete. Bäst kännedom har man om den rapport om regionalpolitisk hänsyn som Glesbygdsverket presenterade i juni 1999.

- 63 procent tycker att de har mycket stor eller ganska stor nytta av Glesbygdsverket och dess material och utredningar i sitt arbete.

- 86 procent tycker också att verkets handläggare har ganska god eller mycket god kunskap inom sitt ämnesområde.

– Vi är naturligtvis mycket glada över detta fina resultat, och kommer att arbeta intensivt för att ytterligare förbättra vår roll som expertorgan och kunskapsbank i gles- och landsbygdsfrågor, säger Pia Enochsson.

VETENSKAPLIGT RÅD SKA HÖJA KVALITÉN PÅ GLESBYGDSVERKETS UTREDNINGAR

Ett vetenskapligt råd med tolv forskare ska hjälpa Glesbygdsverket att ytterligare säkra kvalitén på sina analyser. Forskarna, som har olika inriktning och kommer från olika institutioner, ska löpande ge synpunkter på verkets utredningar.

– Vi tycker att det är värdefullt att få synpunkter när det t ex gäller val av metod, urval och resultat. Vi hoppas också få tips om aktuell forskning som är relevant i sammanhanget eller områden som Glesbygdsverket bör studera vidare, säger Maria Gustafsson, chef för verkets planerings- och analysenhet.

FÖRSTA TRÄFFENS TEMA

Rådet kommer också att träffas vid två tillfällen per år för att diskutera gles- och landsbygdsutveckling utifrån specifika teman. Årets första träff plane-

ras i mars/april och blir ett tvådagars seminarium på temat "den framtida landsbygden".

En skribent kommer att dokumentera resultatet, som senare ska publiceras i Glesbygdsverkets årsbok.

LEDAMÖTER

För år 2000 har följande personer utsetts till ledamöter i vetenskapliga rådet: *Ingrid Liljenäs*, Umeå, *Gunnel Forsberg*, Stockholms universitet, *Lars Olof Persson*, Nordregio, *Tora Friberg*, Lunds universitet, *Ulf Wiberg*, Umeå universitet, *Erik Westholm*, Dalarnas Forskningsråd, *Bengt Johannisson*, Växjö universitet, *Kurt Lundgren*, Arbetslivsinstitutet, *Jan-Evert Nilsson*, Högskolan i Karlskrona/Ronneby, *Göran Hallin*, *Mats Johansson* och *Hans Westlund*, SIR - Institutet för regional forskning.

FÖRSLAG TILL FRAMTIDA TRANSPORTPOLITIK SLÅR HÅRT MOT GLES- OCH LANDSBYGD

Glesbygdsverket har framfört skarp kritik mot den nationella strategiska analys som gjorts inför propositionen om ”inriktning av åtgärder i transportinfrastruk-

turen åren 2002-2011”. Samtliga inriktningsoptioner ger en alltför sned regional fördelning, där storstäder och övriga tätbefolkade delar av landet får större till-

delning på bekostnad av de glesare bebodda delarna av landet.

– Det är en klar försämring jämfört med nuvarande planeringsperiod, säger Kerstin Lindblad, Glesbygdsverkets enhet för infrastruktur- och servicefrågor.

Analysen är gjord utifrån en ekonomisk ram på 210 miljarder kronor som ska täcka främst investeringar samt drift och underhåll. Glesbygdsverket anser att denna ram är alltför snäv. Det behövs mer investeringar i det regionala vägnätet, beläggning av grusvägar, tjälsäkring av vägar och belägningsunderhåll. Det behövs också större järnvägsinvesteringar i norra Sverige, bl a bör Atlantbanan snarast förverkligas för att kunna införa snabbtåg även i Norrlands inland.

KRITIK MOT HÖJT BENSINPRIS

Glesbygdsverket är kritiskt till förslaget om höjt bensinpris. Höjt bensinpris slår orimligt hårt mot landsbygdens invånare eftersom det i dessa områden ofta inte finns något alternativ till bilen.

– Vi föreslår ett särskilt kommunikationsprogram för gles- och landsbygder samt för skärgårdar. Det bör bl a innehålla en lägsta garanterad transportservicenivå, säger Kerstin Lindblad.

HUR SKA KOMMUNER KOMPENSERAS FÖR UTFLYTTNING?

Glesbygdsverket arbetar just nu med underlag till den delegation som ska se över det kommunala skatteutjämnningssystemet.

Delegationen ska bl a belysa de ekonomiska konsekvenser som befolkningsförändringarna får för många kommuner och landsting. De ska också utveckla systemet som kompenserar glesbygdskommuner för merkostnader inom hälso- och sjukvård.

Glesbygdsverkets metoder för beräkning av sådana merkostnader ligger till grund för nuvarande modell, och nu pågår diskussioner om hur metoderna kan utvecklas ytterligare. Det kan t ex tänkas att Glesbygdsverkets modell kommer att användas inom fler områden för att ge en rättvis fördelning. Delegationens förslag ska lämnas som delrapporter till regeringen; 12 april och 30 november.

Anpassa skyltning efter lokala förhållanden!

En enhetlig policy för beslut om skyltning, rimliga kostnader för uppsättning av skyltar och samråd mellan Vägverket och lokala organisationer kring var och vilka vägmärken som ska sättas upp.

Det är några av Glesbygdsverkets synpunkter i ett yttrande angående Vägverkets förslag till ny vägmärkesförordning.

REGLER TILLÄMPAS OLIKA

Glesbygdsverket har bara yttrat sig om den skyltning som gäller turism och småskaligt näringsidkande.

Inom detta område tillämpas idag reglerna olika av Vägverkets olika regioner och Glesbygdsverket efterlyser därför en nationellt enhetlig policy för skyltning i *likartade miljöer*.

Verket anser det dock viktigt att se till hela skyltsituationen vid tillämpandet av reglerna, vilket skulle kunna innebära differentierad tillämpning i tätorter respektive gles- och landsbygd.

I tätorter, där det redan finns många skyltar bör skyltningen vara mer restriktiv än i gles- och landsbygd, där antalet skyltar oftast är få.

VIKTIG MARKNADSFÖRING

Det är också viktigt att kostnaden för att sätta upp ett vägmärke inte är för hög eftersom bra och tydlig skyltning är en viktig marknadsföringskanal för många småföretagare, och ofta helt avgörande för företags möjlighet att etablera sig i gles- och landsbygd.

B

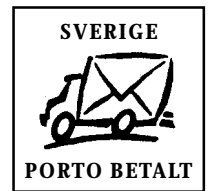
PIA ENOCHSSON
generaldirektör

FOTO: LENNART JONASSON

Planera för bra boende på landet!

Flytta ut på landet? Den frågan ställer sig allt fler. Fler sätter också sina planer i verket. Vid sidan av storstäderna är det i den tätortsnära, rena landsbygden vi ser befolkningsökningar runt om i vårt land nu. I andra länder har man länge kunnat se trenden att den välmående medelklassen flyttar ut på landet. I Sverige har vi inte sett det mönstret förrän nu, när vi kan se en tendens åt det hållet i en studie som Glesbygdsverket och SIR, Statens institut för regionalforskning, gjort gemensamt.

I strid mot all samhällsplanering om hur folk ska bo så har allt fler valt att bosätta sig i landsbygder. Ofta har det inneburit ett mödosamt arbete för att förverkliga sin önskan om att bo på "rätt" ställe och inte i tätorter, som planerarna tänkt sig. Samhällsbyggandet utgår från normer som är anpassade för tätortsutveckling. Detta gör att det saknas service- och infrastrukturlösningar som är anpassade för landsbygdsboende.

Vilka är det då som flyttar till landsbygd? Den största flyttrörelsen sker inom regionerna. Framför allt är det gruppen 30-64-åringar som vill flytta och som förverkligar sina planer. I denna åldersgrupp var det 25 000 fler som flyttade till landsbygd från tätorter än de som flyttade i motsatt riktning under perioden 1994-98. De skäl som många anger är möjlighet att komma närmare natur, bättre för barn och djur, bättre fritidsmöjligheter av olika slag och ökat livsutrymme. Ofta handlar

det om att kunna bo bättre och billigare, att kunna köpa huset man drömmer om. Därför ser vi också idag så många vackra nyrenoverade gårdar på landet. Bättre pendlingsmöjligheter och en modern bredbandsteknik bidrar säkert också till denna trend.

Utvecklingen i storstäderna mot ökade problem inom trafik, sjukvårds- och bostadsområdet driver också på. Cirka en halv miljon människor uppger att de vill bo på landet om de hade möjlighet. Det är viktigt att vårt samhälle gör det möjligt för folk att få bo där de vill, i staden eller på landet eller både och. Dubbelt boende och längre tider i sommarboendet blir också vanligare. Övergången blir glidande och inte särskilt dramatisk.

Kommuner som planerat för landsbygdsboende, som t ex Bergs kommun, har inte samma avfolkningsproblem som många andra kommuner. Av detta måste vi lära oss att tänka nytt vad gäller boendeplanering i kommuner. Vi måste också göra attraktiva miljöer tillgängliga för fler boende och öppna upp för fler strandnära boendemöjligheter.

Detta land har en oändlig tillgång till mark längs kuster, vattendrag och sjöar. Strandskyddet är viktigt men måste tillämpas på ett sätt som inte fullständigt spolierar möjligheten att kunna erbjuda attraktivt boende i Bergslagen, västra Värmland eller andra bygder som är rika på skönhet men inte på människor.

KLICKA HÄR!

PRENUMERERA PÅ VÅRA NYHETER

Du som är intresserad av gles- och landsbygdsfrågor och inte redan har anmält dig till vår tjänst på nätet – gör det.

Vi skickar våra pressmeddelanden och andra nyheter via e-post till dig så fort vi lägger ut informationen på hemsidan. Du anmäler dig enkelt genom att klicka på ikonerna på "första sidan". (Se bild.)

Allt du behöver göra är att fylla i din e-postadress. Vill du inte ha våra nyheter längre så är det bara att avsluta på samma sätt som när du startade prenumerationen.

VERKET I VECKAN

Aktuellt arbete på Glesbygdsverket, resor, möten och speciella händelser redovisar vi på en särskild avdelning som heter "Verket i veckan". Bra för dig som vill vara ständigt uppdaterad om vad som händer på verket.

Adressen är: www.glesbygdsverket.se

REDAKTION Annika Lidgren, 063-57 67 31
Maria Modigh, 063-57 67 04

Vill du komma med på vår sändlista, hör av dig till: Margit Hallström, 063-57 67 20.

ANSVARIG UTGIVARE Mats Elg

Glesbygdsverket

Samuel Permans gata 2, 831 30 Östersund

TEL 063-57 67 00, FAX 063-57 67 99

E-POST info@glesbygdsverket.se

HEMSIDA www.glesbygdsverket.se